

T.B.M.M.

HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Sayı : 4209

Tarih : 21.05.2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Adli Tıp Kurumu, günümüzde insan hakları ihlallerinin önlenmesi bakımından yasayla tanımlanmış önemli bir görevi olmasına rağmen özellikle mahpusların, sağlık hakkının tanınması ve kullanılmasına ilişkin ihlaller ile sağlık hakkına erişimin engellenmesi konusunda görevini kötüye kullanan bir sicile sahiptir. Bu bağlamda Adli Tıp Kurumu'ndan kaynaklı sorunların araştırılması için Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederim.

Berdan Öztürk
Ağrı Milletvekili

GEREKÇE

Adli tıp, tıp ve hukukun işbirliğiyle yürütülen bir bilim dalı olup, tıp ve hukukun ortak çalışma alanıdır. Adli tıp, insan hakları ihlalleriyle savaşmanın önemli yöntemlerinden birisidir.

1982 tarihli 2659 sayılı Adli Tıp Kurumu Kanunu çıkarılarak adalet işlerinde bilirkişilik yapmak üzere Adalet Bakanlığı'na bağlı Adli Tıp Kurumu kurulmuştur. Adli Tıp Kurumu söz konusu Kanun'un 2. maddesi ile; mahkemeler, hakimlikler ve savcılıklar tarafından gönderilen adli tıp ile ilgili konularda bilimsel ve teknik görüşlerini bildirmekle görevlendirilmiştir.

Özellikle hasta mahpuslar konusunda Adli Tıp Kurumu'nun işleyişindeki gecikmeler ve siyasi iktidarın değişmeyen zihniyet algısı nedeniyle cezaevlerinde bulunan hasta mahpuslar yaşamlarını yitirmeye devam etmektedirler.

Adli Tıp Kurumu raporlarının ve kolluktan gelecek raporların hazırlanma sürecinin hayli uzun sürmesi, durumu ağır olan, bir gün dahi cezaevinde tutulmaması gereken mahpusların ölüme terk edilmesi anlamına gelmektedir. Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV) verileri başta olmak üzere birçok basın yayın organları dikkate alınıp, direk veya dolaylı olarak elde edilen bilgilere göre 2016 yılında hapisanelerde bulunan 47 mahpus hayatını kaybetmiştir.

Adli Tıp Kurumu'nun bilirkişiliği, hizmetin niteliği gereği herhangi bir konuda verilecek objektif, teknik ve bilimsel görüşten ibaret olmalıdır. Bilirkişiliğin esası bilimsel görüşün özgürce sunulabilmesidir. Adli Tıp Kurumu'nun bilimsellikten uzak, taraflı ve siyasi erkin etkisinde almış olduğu kararlar hasta mahpusların maruz kaldığı durumun en basit nedenlerindendir.

Örneğin Kurum, cezaevi koşullarında hastalıkları iyice ağırlaşan hasta mahpuslara ya rapor vermemekte ya da kanser gibi tedavisi ev ortamında bile mümkün olmayan hastalıkların cezaevi koşullarında tedavi edilebileceğine yönelik raporlar düzenleyebilmektedir. Adalet Bakanlığı verilerinden de anlaşılacağı üzere Adli Tıp Kurumu'nun kötü uygulamaları nedeni ile infazı geri bırakılmayan ağır hasta mahpuslar cezaevinde yaşamını yitirmekte ya da tahliye olduktan birkaç gün sonra hayata veda etmektedirler.

Hastane kurulları tarafından verilen raporların kabul edilmeyerek, Adli Tıp Kurumu'nun raporlarının esas alınması, siyasi iktidarın cezaevleri üzerinde kurduğu tahakküm mekanizmasının esnemesine dönük kaygısıyla yakından ilintilidir. Siyasi iktidarın oluşturduğu bu döngüde, ilk olarak tam teşekküllü hastane raporunun aranması, bu raporun Adli Tıp Kurumu tarafından onaylaması, ardından Cumhuriyet Savcısının vereceği olumlu karar üzerine durumu tayin edilen

hastanın tahliyesi ya da hapishanede kalmasıyla sonuçlanmaktadır. Objektif kriterlerden oldukça uzak ve mahpusun aleyhine sonuçlanan bu döngü tam anlamıyla bir yaşam hakkı ihlalidir.

Birleşmiş Milletler resmi belgesi olan ve üye ülkelerce de kabul edilen İstanbul Protokolünde “tutuklu ve hükümlü konumda da olsa her hastanın kendi doktorunu seçme ve raporlarının bağımsız bilirkişilerce hazırlanmasını isteme hakkı vardır”. Üniversite hastaneleri, eğitim araştırma hastaneleri, tam teşekküllü devlet hastaneleri, hasta mahpusların sağlık durumlarıyla ilgili objektif süreçler yürütüp raporlar hazırlayabilmelidir.

Verilen sağlık raporlarına karşı itiraz yolunun tanınmayarak, kişinin durumunun daha da ağırlaşması üzerine aynı süreçleri yeniden tekrarlamasını beklemek hukukla bağdaşmamaktadır. Hasta tutuklu ve hükümlülerin revire çıkmaları, ring araçlarıyla hastanelere gitmeleri, sağlık raporları için uzun süre beklemeleri göz önüne alındığında bu tedavi ve başvuru süreleri ceza içinde cezaya dönüşmektedir. Hal böyle iken bilimsel bilgi, kişisel kanı, ayrımcı uygulama gibi herhangi bir nedenle olumsuz rapor almış ve sayılı günleri kalan bir hasta tutuklu veya hükümlünün itiraz hakkının olmaması kabul edilemez bir durumdur.

Ahmet YILDIRIM
HDP Muş Milletvekili

Müslüm DOĞAN
HDP İzmir Milletvekili

Ali ATALAN
HDP Mardin Milletvekili

Erol DORA
HDP Mardin Milletvekili

Mithat SANCAR
HDP Mardin Milletvekili

Aycan İRMEZ
HDP Şırnak Milletvekili

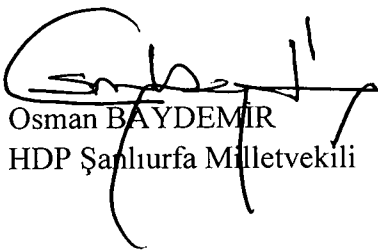
Leyla BİRLİK
HDP Şırnak Milletvekili

İbrahim AYHAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

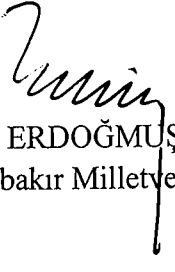
Dilek ÖCALAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

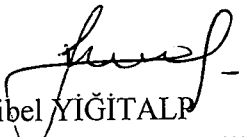
Osman BAYDEMİR
HDP Şanlıurfa Milletvekili

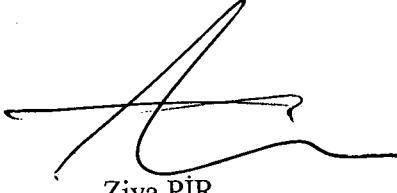
Alican ÖNLÜ
HDP Tunceli Milletvekili

Nimetullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

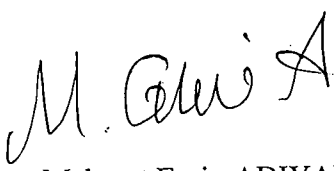
Sibel YİĞİTALP
HDP Diyarbakır Milletvekili

Ziya PİR
HDP Diyarbakır Milletvekili

Mahmut TOĞRUL
HDP Gaziantep Milletvekili

Mehmet Emin ADIYAMAN
HDP Iğdır Milletvekili

Celal DOĞAN
HDP İstanbul Milletvekili

Erdal ATAŞ
HDP İstanbul Milletvekili

Kadri YILDIRIM
HDP Siirt Milletvekili